

Motion till riksdagen 2009/10:Ub9

av Lage Rahm m.fl. (mp)
med anledning av prop. 2009/10:141

Rättvist och effektivt – förändringar i studiestödssystemet

Sammanfattning

Regeringen föreslår i propositionen bl.a. en skärpning i prövningen av studie-resultat och en möjlighet för CSN att minska eller hålla inne utbetalning av studiestöd till personer där det finns sannolika skäl att tro att rätten till studiestöd har upphört. Miljöpartiet saknar många av förslagen från den studiesociala kommittén, regeringen verkar inte särskilt angelägen om att förbättra den studiesociala situationen för landets studenter.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjligheten till undantag från kravet på normal studietakt i slutet av studierna bibehålls.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att på sikt avskryva studielånen redan vid 14 dagars vårdande av barn eller närstående.

Motivering

Regeringen föreslår i enlighet med Studiesociala kommittén att studiemedel för studier på eftergymnasial nivå får lämnas till en studerande som har bedrivit sina tidigare studier i normal takt. Studiemedel får lämnas för studier även om den studerande inte har bedrivit sina tidigare studier i normal takt, om det finns särskilda skäl för det. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vad som ska anses vara studier i normal takt. Därmed tas också möjligheten för undantag i slutet av studierna

Fel! Okänt namn på

bort. Förändringen motiveras med att den skulle öka genomströmningen.

Det är tveksamt om detta kan anses belagt, och Miljöpartiet de Gröna menar i likhet med Studiesociala kommittén att en bättre väg att öka genomströmningen inom den högre utbildningen är att höja kvaliteten på utbildningarna. Regeringen verkar mer intresserad av att skapa negativa incitament för studenter än att ge ökade resurser för bättre kvalitet i högskolan.

Att vara student i dag innebär en mycket otrygg tillvaro med knappa ekonomiska resurser. Många studerande har svårt att få vardagen att gå ihop ekonomiskt. Den dåliga ekonomin är också en fråga om kvaliteten i utbildningen. Dålig ekonomi bidrar till stress och ohälsa och gör det svårare för studenterna att klara utbildningen inom avsatt tid. Miljöpartiet föreslog därför i vår budgetmotion höjd bidragsdel i studiemedlet med 900 kr i månaden.

I dag saknas möjligheten för dem som studerar att sjukskriva sig på deltid, eller att börja studera på deltid medan man är sjukskriven. Dagens situation där människor som har kapacitet att studera deltid tvingas in i heltidssjukskrivning är orimlig. Samtidigt är det inte möjligt för dem som är sjukskrivna att påbörja studier på deltid utan de måste, tvärtom mot hur det ser ut om de skulle börja jobba, börja studera på heltid eller inte alls. Deltidsstudier kan vara ett utmärkt sätt att komma tillbaka till studier efter en tids heltidssjukskrivning eller påbörja studier efter en tids sjukdom. Regler måste vara utformade så att de hjälper människor att komma ifrån sjukskrivningen, inte tvärtom.

Miljöpartiet har länge drivit att det ska vara möjligt att vara sjukskriven på deltid och studera på deltid. Vi vill se en så stor flexibilitet som möjligt där utgångspunkten är människorna, inte vilket fack man ska stoppa dem i. Miljöpartiet de Gröna var därför mycket glada när Studiesociala kommittén föreslog en möjlighet att kombinera sjukskrivning med deltidstudier. Regeringen ignorerar tyvärr förslaget, helt utan motivation.

Ett annat förslag regeringen ignorerar är kommitténs förslag om bättre möjlighet för SGI-skydd. I dagsläget är studiemedelstagande SGI-skyddande, vilket innebär att man får behålla sin SGI om man studerar med studiemedel. Detta gäller dock bara om man tar ut studiemedel för varje vecka man studerar. Låter man bli att ta ut studiemedel en vecka, t.ex. för att man vill spara veckor, förlorar man sitt SGI.

Miljöpartiet anser att detta förhållande är helt orimligt. Heltidsstudier ska utgöra SGI-skyddad tid oavsett i vilken utsträckning den studerande tar ut studiemedel. Det ska inte vara så att en student straffas för att hon eller han vill ta ut mindre än fullt studiemedel, eller ta ut mindre varje termin och få det att räcka längre. Det finns ju skäl till att studiemedlet utformats för att vara flexibelt på detta sätt.

Regeringen föreslår att om det finns sannolika skäl att anta att rätten till studiestöd enligt studiestödslagen har upphört eller att studiestödet kommer att minskas får CSN besluta att studiestödet ska hållas inne eller lämnas med ett lägre belopp till dess att slutligt beslut om rätt till studiestöd har fattats i ärendet.

Miljöpartiet menar att idén bakom detta förslag bryter mot grundläggande principer i en rättsstat. En byråkrats misstankar ska inte vara grunden för

Fel! Okänt namn på

myndighetsutövning mot en enskild. Misstankar kan däremot ligga till grund för ytterligare utredningar och i det fall det inte längre finns skäl att bevilja studiemedel ska rätten givetvis dras in.

Regeringen föreslår i enlighet med Studiesociala kommittén att samma regel om avskrivning av lån från 31:a sjukdagen ska gälla vid vård av barn eller närstående som vid egen sjukdom. Miljöpartiet ser positivt på detta förslag och tycker att det är bra. Det är dock troligen extremt få fall det kommer röra sig om och förslaget får anses vara mer av en konsekvensändring än någon egentlig reform för landets studerande. För att åstadkomma en förbättring för landets studenter vill Miljöpartiet på sikt skriva av studielånen redan efter 14 dagars vård av sjukt barn och närstående såväl som vid egen sjukdom.

Stockholm den 1 april 2010

Lage Rahm (mp)

Mats Pertoft (mp)

Ulf Holm (mp)